

**Специфіка освітньо-професійної програми «Еколого-економічне
рослинництво» другого (магістерського) рівня вищої освіти за
спеціальністю Н1 «Агрономія»**

Рослинництво є однією з провідних галузей аграрного сектору економіки України та Полтавщини зокрема, яке забезпечує продовольчу безпеку населення, галузь тваринництва високопоживними кормами, а також формує сировинну базу для переробної промисловості. В умовах поглиблення екологічної кризи, інтенсивне зменшення запасів невідновлювальних природних ресурсів, зростання чисельності населення та перманентних змін клімату, особливо гостро постає питання необхідності збалансування екологічних і економічних аспектів ведення галузі рослинництва. Саме тому еколого-економічний підхід до розвитку рослинництва, організації технологічних процесів передбачає не лише досягнення високих виробничих показників, але і збереження та відновлення довкілля.

Основними екологічними проблемами рослинництва є деградація ґрунтового покриву, забруднення поверхневих і підземних вод залишками пестицидів, мінеральними добривами, розвиток ерозії, зменшення біорізноманіття в агрофітоценозах. Постійне збільшення застосування хімічних засобів захисту рослин і надмірна інтенсифікація технологій вирощування польових культур зумовлюють негативний вплив на довкілля. За даними обстежень проведених впродовж останніх досліджень, площа деградованих земель сільськогосподарського призначення в Україні становить понад 30% від загальної площі земель, які знаходяться в обробітку.

Освітньо-професійна програма «Еколого-економічне рослинництво» спрямована на підготовку сучасних фахівців, здатних комплексно поєднувати екологічні принципи землеробства, економічні підходи до ресурсоефективності та новітні методи організації агровиробництва. Програма орієнтована на потреби сталого розвитку, вимоги європейської аграрної політики та

інноваційні технології рослинництва, що забезпечують підвищення продуктивності за умов мінімізації негативного впливу на довкілля.

Освітньою програмою передбачено інституційну (очна (денна), заочну форми здобуття освіти, а розрахунковий строк виконання освітньої програми за кожною з вище зазначених форм становить 1 рік 4 місяці.

Освітня програма забезпечує широкі можливості для внутрішньої та міжнародної академічної мобільності, спрямовані на поглиблення практичних, наукових і міжкультурних компетентностей здобувачів вищої освіти.

Здобувачі мають можливість проходити навчання та стажування в провідних університетах і дослідницьких установах за програмами:

- **Erasmus+ (KA1 – Credit Mobility)** – участь у семестровому або річному навчанні в країнах ЄС;

- двосторонні угоди університету із закладами вищої освіти (партнерами) Польщі, Німеччини, Чехії, Литви, Словаччини, де освітня діяльність спрямована на агрономічні та екологічні дослідження;

- участь у міжнародних літніх школах з точного землеробства, сталого агроменеджменту, ґрунтознавства, оцінки вуглецевого балансу тощо.

Здобувачі також мають широкі можливості щодо внутрішньої академічної мобільності, зокрема навчання в межах української мережі закладів вищої освіти аграрного спрямування. Для цього Університет має діючі угоди про співробітництво із закладами вищої освіти – партнерами; можливість проходження практики в установах системи НААН України.

Програма сприяє участі здобувачів вищої освіти у:

- міжнародних конференціях з рослинництва, агроєкології, економіки природокористування;

- спільних науково-дослідних проєктах у сфері адаптивних технологій, сталого управління ґрунтовими ресурсами;

- виконанні частини магістерської роботи в закордонних лабораторіях (за наявності договорів про співпрацю).

Практична підготовка за ОПП передбачає проходження науково-дослідної практики, яка орієнтована на формування здатності застосовувати сучасні технології вирощування польових культур з урахуванням економічної доцільності та екологічних критеріїв.

Бази практик:

- науково-дослідні установи та державні підприємства дослідні господарства НААН України;
- українські представництва міжнародних агроконсалтингових компаній Сингента, Байєр, КВС, Лімагрейн, Кортева кроп Україна та інші;
- агрохолдинги та високотехнологічні виробництва (Kernel, МХП, Астарта-Київ, тощо);
- сільськогосподарські підприємства середнього розміру та селянські (фермерські) господарства, зокрема сертифіковані з виробництва органічної продукції (ПП «Агроекологія», ТОВ «Арніка-Органік»);
- лабораторії агрохімічного аналізу та моніторингу ґрунтів (Північно-східний міжрегіональний центр Державної установи «Інститут охорони ґрунтів»).

Що стосується працевлаштування та професійних можливостей випускників освітньої програми то слід відзначити, що вони здатні працювати в різних сегментах аграрного виробництва, агробізнесу та наукової сфери.

Потенційні посади згідно Класифікатора професій України:

- 1210.1 Директор (начальник, інший керівник) підприємства;
- 1210.1 Директор (начальник, завідувач, інший керівник) філіалу (філії);
- 1311 Директор (керівник) малого підприємства сільськогосподарського;
- 2213.1 Молодший науковий співробітник (агрономія);
- 2213.1 Науковий співробітник (агрономія);
- 2213.1 Агроном-дослідник;
- 2213.2 (20040) Агроном;
- 2213.2 (20050) Агроном із захисту рослин;
- 1221.1 (20622) Головний агроном;

- 1221.1 (20623) Головний агроном із захисту рослин;
1221.1 (20625) Головний агрохімік;
1221.2 Завідувач господарства підсобного сільського;
1221.2 (22021) Завідувач поля (дослідного).

Сфери працевлаштування:

- аграрні підприємства всіх форм власності;
- агрохолдинги та інноваційні компанії в галузі рослинництва;
- державні установи (Держпродспоживслужба, профільні департаменти ОДА);
- міжнародні програми та проєкти (FAO, USAID, Horizon Europe);
- науково-дослідні установи сільськогосподарського профілю (інститути, філії, дослідні станції).

Переваги випускників програми:

Випускники володіють:

- компетенціями у сфері сталого та екологічно орієнтованого рослинництва;
- навичками економічного аналізу та управління ефективністю агровиробництва;
- здатністю працювати з сучасними цифровими інструментами агромоніторингу;
- уміннями розробляти інноваційні технологічні рішення, оптимізувати витрати й формувати екологічні стратегії господарств.

Загальна характеристика унікальності програми.

ОПП «Еколого-економічне рослинництво» поєднує:

- сучасні технології рослинництва та адаптивні системи землеробства;
- економічні методи оцінки ефективності агровиробництва;
- екологічні принципи збереження ґрунтів і біорізноманіття;
- практичну спрямованість і тісний зв'язок з агробізнесом та наукою.

Програма готує універсального фахівця, здатного працювати в умовах змін клімату, економічної турбулентності та швидкої технологічної модернізації агросектору.